

פניני הפרשה

האזינו

עלון מס'

1158

שנה כ"ג התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

שעירים או רביבים

מצד אחד ממשיל הכתוב בפרשתנו את לימוד התורה ל"שעירים עלי דשא" – רוח סערה וגשם חזק ביותר (ומבאר רש"י שכמו שהגשם והרוחות הללו מחזיקים את העשבים ומגדלים אותם, אף דברי תורה מגדלים את לומדיהם). ומצד שני התורה מתוארת בפסוק "כרביבים עלי עשב" – טיפות מטר קטנות. א"כ כיצד צריך ללמוד תורה, כמו רוח סערה או כטיפות מטר קלות?

ההבחנה בין רביבים לשעירים, מתייחסת לפי פירושו של האור החיים הקדוש לתביעה שנתבע כל אדם בלימוד התורה. יש מדרגות שונות ביכולת של בני האדם, ולפיכך יש הנדרשים להתאמץ הרבה ויש שנדרשים פחות. תלמידי החכמים הזוכים לרדת לעומקה של הלכה, צריכים לשתות מהמטר הגדול שבא ברוח סערה, ואסור להם להסתפק ברביבים, אך לאלה שאינם יכולים להשיג עומקה של הלכה, אותם יש להשקות מרביבים עלי עשב. ובוז מבאר רבי אהרן קוטלר זצ"ל את גודל מעלת התורה אשר ניתנת להבנה פשוטה אפילו לילד קטן, שלא כמו החכמות האחרות כמו רפואה ואסטרונומיה אשר ילד קטן אין לו חלק והשגה בהן. בתורה טמון כח מופלא שניתן לספר גם לילד רך פרשת השבוע ובריאת העולם וכו', ולעומתו לגדול בתורה יש את היכולת להבין באותה פרשה את מעשה המרכבה ולראות מסוף העולם ועד סופו.

הרב שימשון פינקוס זצ"ל השתתף בכמה וכמה סמינרים לקרוב רחוקים. משבאו אליו כאלה אשר הושפעו לטובה, ואמרו כי סבורים הם שתוכן וצורת ההרצאות היא שגרמה להם לחזור ליהדות, השיבם הרב וכי שמעתם על מישהו ששמע את ההרצאה הטובה ביותר ושינה את דרך חייו תוך שבוע? ודאי שלא וא"כ איך אנשים יוצאים מסמינר ומשנים את כל אורחות חייהם? הסיבה האמיתית היא עצם שמיעת דברי התורה, שיש בה כח סגולי עליון להשיב בנים לאביהם שבשמים.

ומעשה במושב אחד שערך ערב התחזקות אליו הזמינו מרצה מפורסם. כשהגיע יום ההרצאה ראה המרצה שלא יוכל להגיע וביקש מאברך כולל שימלא את מקומו, אך הלה ניסה להתחמק בתואנה כי אינו יודע למסור הרצאות ונאומים. אמר לו: תלמד עמם מה שאתה לומד בכולל. וכך עשה. לימד אותם הלכות אבדה מציאה ויאוש, ודוקא שיעור זה הוציאם בהתפעלות על רוב הדקדוק של התורה בדיני יאוש, והדבר קירבם ליהדות.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
כאשר מכניסים את הלולב ומיניו לנרתיק הניילון, כדאי להכניס את הערבובות בצד הרוכסן המאוורר יותר ולהיזהר שלא יתפסו בו. (הרב מנחם בורשטיין שליט"א).	יחיד שהתענה ביום כפור רבא. במסכת ראש השנה (כ"א ע"א) מובא שרבא היה יושב בתענית יום הכיפורים שני ימים רצופים, שמא נקבע יום הכיפורים למחרת ולא היום. ופעם אחת נמצא שבאמת טעו הכל והוא היה היחיד מכל עם ישראל שהתענה ביום כפור האמיתי. ובוז הסביר נפלא הגאון רבי משה חורב זצ"ל (הו"ד בירחון אור תורה סיון תשע"ז) מה שאמרו בתענית (כ"א ע"ב) שרבא היה מקבל פריסת שלום ממתיתבא דרקיעא בכל ערב יום כפור. וצריך להבין למה היה מקבל דוקא בערב כפור ולא בכל יום אחר? ועל פי האמור מובן, שכיון שהיה פעם שהוא התענה היחיד ביום כפור האמיתי, לכן זכה לברכת שלום בערב כפור שבכל שנה. ודפח"ח.

מגיד דבריו / פנינה מתורתנו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"אין לו לאדם להתגאות ולחשוב בעצמו שאין כמוהו, והדבר השפל שבנבראים דהיינו הדומם הוא מוכיחו על פניו שאין האדם נחשב לפניו למאומה, כי האדם בכלות שבעים או שמונים שנה מיום לידתו והיה כלא היה, אבל הדומם אע"פ שאינו מתנועע כלל ואין בו שום כח, אפילו הכי כיון שהוא תדירי בבריאתו עדיף מן האדם".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש ט"ו).

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (לב. ז)

פירש רש"י ז"ל: אביך אלו הנביאים, כמו שנאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו (מלכים ב' ב' י"ב), זקניך אלו החכמים. ע"כ. ויש לדקדק קצת לפי מה שכתב רש"י בפרשת יתרו על הפסוק כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל (שמות י"ט ג') דאמירה היא לשון רכה והגדה היא לשון קשה. ע"ש, אמאי נקט הכא לנביאים לשון קשה ולחכמים לשון רכה. וצ"ע. ואולי אפשר ליישב על פי מה שאמרו ז"ל (ב"ב דף י"ב ע"א) חכם עדיף מנביא, והיינו כי נביא אינו מוסר אלא מה שקיבל, ופעמים שיאמר בלשון קשה כיון שהוא צריך למסור בדיוק את אשר קיבל, ואם זה תוכחה הרי מוכרח לומר אותה כלשונה אע"פ שהיא קשה, אך החכם שענינו בראשו יכול להשפיע מכל צד, ויכול לומר את תוכחתו בלשון רכה תשבור גרם. וצריך עוד להתיישב בדבר. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (לב. ז)

אפשר שנקט לגבי אביך לשון הגדה ולגבי זקניך לשון אמירה, משום ש"הגדה" היא לשון קשה ו"אמירה" היא לשון רכה, וכמ"ש בשבת פ"ז ע"א עה"פ "כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל" ודרשינן "כה תאמר לבית יעקב" אלו הנשים תאמר בלשון רכה, "ותגד לבני ישראל" דברים הקשים כגידים. ע"ש. ולכן באב שדרכו לדבר קשות לבנו וכן מענישו בשביל לחנכו נקט לשון "הגדה", ואילו בזקניך שדרכם לדבר לנכדם בלשון רכה נקט לשון "אמירה". (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

והאסף אל עמוך (לב. נ)

איתא בספרי פר' מ"ט "והאסף אל עמוך" אצל אברהם יצחק ויעקב אבותיך, אצל קהת ועמרם אבותיך, אצל אהרן ומרים אחיך. ע"כ. מזה שמנה את אבותיו של משה וכן את אחיו ואילו את אמו לא מנה, משמע קצת שיוכבד האריכה ימים והיתה מבאי הארץ, וכמ"ש בסדר עולם רבה פ"ט [לפי גירסת הגר"א שם], וכ"ה במדרש אספה עמ' רי"ב וז"ל "ותמת שם מרים" זו מתה בלבד מכל הנשים שיצאו ממצרים, שלא מתה אשה במדבר. ע"ש. ואין לומר שלא הזכיר נשים שהרי הזכיר את מרים. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

איתרוג עצמי

מאגד אליו גם את ההדס והערבה הפחותים במעלה ממנו, בעוד שהאתרוג חי לעצמו, וברוב הזמן גם מסתגר לו בקופסת הכסף ההדורה...

תלמיד חכם השלם הכלול בכל המעלות, אם אינו מושך עמו גם אחרים שיש בכוחו להשפיע עליהם על ידי נתינת שיעורים וזיכוי הרבים, אף על פי שהוא "אתרוג מהודר", אינו מגיע לדרגת מי שיש לו פחות מעלות ממנו אך מושך אחרים עמו.

הרבי מקוצק אמר פעם על רבי אחד שלא היה משפיע על סביבתו שהוא "צדיק במעיל פרנה". והסביר: כאשר קר לאדם בחורף, יכול הוא לחמם את עצמו באחד משני דברים: בהדלקת מדורה או בהתעטפות במעיל פרוה. ההבדל הוא, שבהדלקת מדורה, לא רק הוא מתחמם אלא גם כל הנאספים סביבו, ואילו בהתעטפות במעיל פרוה, רק הוא מתחמם.

כך הדבר אף באשר לחום רוחני - יכול אדם להיות צדיק, אך במעיל פרוה - מבלי להשפיע על הזולת, ויכול הוא להיות כמדורה שמקרינה על כל סביבותיה.

אם נידרש להצביע על המין החשוב ביותר מארבעת המינים, הרי שידינו תהיה מופנית באופן טבעי לאתרוג ההדור שיש בו גם טעם וגם ריח וישראל קדושים מסלסלים בו בחומרות והידורים לרוב. אך מה תמוה שבבואנו ליטול את ארבעת המינים - האתרוג נדחק משום מה לצד שמאל ואילו הלולב ומיניו מתייצבים בגאווה בצד ימין. למעשה, שאלה זו שואל רבה כמובא במסכת סוכה (ל"ז ע"ב), ותשובתו שהלולב ומיניו הם שלש מצוות ואילו האתרוג הוא מצוה אחת.

בא גאון המוסר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" (שער האגדה, עמוד פ"ד) ומבאר את שאלת רבה בדרך רמז: מאחר שהאתרוג שיש בו גם טעם וגם ריח רומז לתלמיד חכם השלם, והלולב שיש בו טעם (פרי התמר) ואין בו ריח רומז לתלמיד חכם שטרם הגיע למעלתו, הלא ראוי היה לבכר על פניו את האתרוג וליטלו בימין?

ועל זה משיב רבה כי בנטילת הלולב יש שלש מצוות שהם לולב, הדס וערבה - מעלתו של הלולב שהוא

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הצלה מנחש

אמר לו: "מעולם לא עשה עמי אדם רעה ולא נתפייסתי עמו ומחלתי לו מיד. ואם לא התפייסתי עמו מיד - מעולם לא עליתי על מיטתי לישון עד שמחלתי לו, ולא הייתי חושש לרעה שגמל לי. ולא זו בלבד אלא שמהיום ההוא והלאה הייתי משתדל לעשות עמו טובה."

בספר הזוהר הקדוש (מקץ, דף ר"א ע"ב) מובא מעשה ברבי אבא שישב בשער העיר לוד, וראה אדם אחד בא מן הדרך והוא עייף. ישב אותו אדם לפוש על צלע הר ונרדם. לפתע ראה רבי אבא נחש מגיח ממאורתו וממהר להכיש את אותו איש. עוד בטרם הספיק רבי אבא להתריע בפניו ולהעירו, יצא ממקום אחר בחורבה שרץ ארסי והכיש את הנחש.

התרגש רבי אבא ואמר בככי: "גדול מעשה של זה מיוסף, שיוסף - הרי היו אחיו והיה לו לרחם עליהם, וכאן הוא מוחל לאנשים זרים. ראוי הוא שיעשה עמו הקדוש ברוך הוא נס על נס". וקרא עליו את הפסוק: "הוֹלֵךְ בְּאֵם יֵלֵךְ בְּטַח וּמַעֲקֵשׁ דָּרְכָיו יִנְדַע" (משלי י, ט), "הולך בתום ילך בטח" זה אותו אדם שהולך בדרכי התורה, "ילך בטח" שלא יכולים מזיקי העולם להרע לו.

כשהקיץ האיש וראה נחש מת כנגדו, קם על רגליו ללכת משם. כיון שעקר רגליו, מיד נתמוטט אותו צלע הר.

רבי אבא הבין כי לא מדובר באדם רגיל, ניגש אליו והתעניין: "אמור לי מה מעשיך? לא לחנם עשה לך הקדוש ברוך הוא שני נסים...".

☺ זה לא חוק! ☺

יהודי תמים קם בבוקר ומספר בהתרגשות שחלם את עצמו אדמו"ר גדול העומד בראש אלפי הסידים אדוקים.

נדו לו השומעים: "חלומות זה טוב, אבל את החלום הזה כדאי שיחלמו החסידים - המתוכננים...".

☺ חוק חוק אלא... ☺

זהו למעשה תמצית ההבדל בין אמיתות תורתנו לשאר הדתות. שאר הדתות והאמונות, טוענות טענה שמעצם מהותה אינה ניתנת לאימות. הן מספרות כי האלוקים העביר את מצוותיו לכל האנושות על ידי אדם אחד בלבד ללא נוכחות עדי ראייה או שמיעה... בבחינת "הרוצה לשקר ירחיק את עדיו". זוהי טענה שמבחינה היסטורית אין כל אפשרות לאמתה. לכן, אין היא עומדת כלל בפני המבחן ההיסטורי, וממילא מתבטלת מאליה. לעומת זאת, תורתנו הקדושה ניתנה לו במעמד הר סיני שהיה אירוע חד-פעמי בתולדות האנושות שבו נגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו באופן ישיר לעיני כל ישראל.

תמיד רצית להפוך את כתיבתך למקצועית ומרתקת?

כעת הדבר בהישג ידך!

הספר הנפלא

הכתב והמכתב

שני חלקים

פרקי הנחיה והדרכה באמנות הכתיבה התורנית
חד עם אוצר מליצות וביטויים לשימוש בכתיבה עם פירושם ומקורותיהם

הספרים מוללים הדרכה בכל סוגי הכתיבה: מאמרים, שאלות ותשובות, חיזוי מקרא, חיזוי ש"ס, פסקי הלכה, סיפורים, ביוגרפיות, מכתבים, מודעות ושירים, כתיבת הערה, קושיא ותירוץ, כלי פיסוק ור"ת, טיפים והדרכה בהוצאת ספר לאור וההדרת ספרים ועוד ועוד.

ניתן להשיג בהנחות הספרים

הפצה ראשית "אור החיים", לביירוים - 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: האם מותר לקנות סכך שיש חשש שקטפוהו בשבת?
תשובה: מותר.

שאלה: אני מתכנן לבנות מרפסת פתוחה שתשמש בסוכות כסוכה, ובאמצע המרפסת מלמעלה אני רוצה לשים קורה שעליה יהיה מונח הסכך. כמה רוחב וגובה של קורה מותר לעשות באופן שיהיה ניתן לשבת מתחתיה בחג הסוכות?

תשובה: הרוחב צריך להיות לא יותר מ-30 ס"מ (=פחות מארבעה טפחים), ובתנאי שיהיה שטח הסוכה מלבד הקורה 56x56 ס"מ, כמבואר בשלחן ערוך (סימן תרל"ב סעיף א'). וטוב להחמיר כסברת החזו"ן איש שיהיה שטח הסוכה (מלבד הקורה) 70x70 ס"מ. הגובה לא משנה.

שאלה: האם מותר לעשן סיגריות בסוכה (בחול המועד)?
תשובה: תשבו כעין תדורו. אבל ימעט כמה שאפשר, מפני כבוד האושפיו"ן. והממעט לעשן לגמרי, ברכות יחולו על ראשו.

שאלה: האם מותר בסוכות לישון באוטובוס?
תשובה: אסור, אלא אם כן חולה או מצטער להשאר ער כמה שעות.

שאלה: המתארח בסוכה, האם יכול לומר "בעל הבית הזה ובעל הסוכה הזאת"?
תשובה: אפשר.

שאלה: בדים שהשתמשנו בהם לסוכה, האם אחרי שעבר סוכות מותר להשתמש בהם לדברי חולין?
תשובה: מותר, כיון שהסוכה עצמה תשמיש מצוה ולא תשמיש קדושה. ובחול"ל השתמשו בעצי סוכה (בסכך) בכל השנה (אחרי החג) לכבד את הבית.

שאלה: במסכת סוכה (דף נ"ג ע"א) איתא: א"ר יהושע בן חנניה, כשהיינו שמחים בשמחת בית השואבה, לא ראינו שינה בעינינו. ושאלה הגמרא: והא א"ר יוחנן שבועה שלא אישן שלשה ימים, מלקין אותו וישן מיד? אלא הכי קאמר לא טעמנו מעם שינה, דהוו מנמנמי אכתפא דהרדי [מתנמנמים אחד על כתפי השני]. והנה בגמרא שם (דף כ"ו ע"א) איתא ששינת עראי אסורה חוץ לסוכה. ושאלתי היא, האם בבית המקדש היתה סוכה, ואם לא, אז איך היו ישנים שינת עראי?
תשובה: בגליון הגמרא שלי כתבתי בזה"ל: וצריך לומר שהיתה להם סוכה בהר הבית בשמחת בית השואבה. ע"כ. ותבדוק עוד במפרשים.

שאלה: שמעתי בשם בספר "שומר אמונים" שכאשר אדם מקבל משהו, הוא צריך לתת פרוטה ולהשתתף במשהו, אחרת יש לסטרא אחרא שותפות. האם מדובר על כל דבר שמקבלים?
תשובה: כנראה הכוונה כשמביאים לו אתרוג או לולב במתנה, צריך לשלם משהו, לקיים מה שכתוב בסוף שמואל ב' "ולא אעלה לה' אלהי עולות חנם". ועיין בכף החיים (סימן תרמ"ז אות ד').

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל